

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2018 r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił J. Z. prawa do odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy w dniu 2 maja 2018 r. z uwagi na brak przyczyny zewnętrznej zdarzenia. Organ rentowy wskazał, iż zawał serca, do którego doszło do ubezpieczonego w tymże dniu, najprawdopodobniej powstał w wyniku zmian chorobowych.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł J. Z., domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy, szczegółowo opisując wykonywane w dniu 2 maja 2018 r. czynności zawodowe, objawy chorobowe, które podczas pracy wystąpiły oraz proces leczenia następstw zdarzenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości, wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji. Zaznaczył, że protokół powypadkowy zawiera stwierdzenia bezpodstawne w postaci zapisu o uznaniu zdarzenia za wypadek przy pracy, skoro nie wystąpiła przyczyna zewnętrzna. Powołał się nadto na zapisy dokumentacji lekarskiej oraz opinię Głównego Lekarza Orzecznika ZUS, z których wynika, iż ubezpieczony cierpi na schorzenia współistniejące, a do ostrego zawału serca doszło w wyniku zmian wewnętrznych istniejących w organizmie ubezpieczonego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. Z., zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B. jako kierowca w transporcie międzynarodowym. W dniu 2 maja 2018 r. przebywał służbowo w bazie w miejscowości P. w Danii. Około godziny 3.30 przejechał ciężarówką z jednego parkingu na drugi w celu dołączenia do pojazdu naczepy. Po podpięciu pojazdu ciężarowego do naczepy zaczął kręcić korbą, aby podnieść podpory w naczepie. Czynność ta wymagała od niego znacznego wysiłku porównywalnego do podniesienia ciężaru o wadze 50 kg w wymuszonej pozycji. W trakcie wykonywania tej czynności oblał go pot, zaczął odczuwać duszności i ucisk w klatce piersiowej. Przerwał pracę, aby odpocząć w kabinie. Po poprawie samopoczucia udał się do magazynu, gdzie uzyskał informację, że jego wyjazd służbowy został odwołany. Polecono mu przewiezienie dołączonej naczepy i pozostawienie jej na innym parkingu. J. Z. pojechał na wskazany mu parking, gdzie ustawił naczepę i po zaklinowaniu kół zaczął ponownie opuszczać podpory tej samej naczepy. Znowu oblał go pot i odczuł duszności oraz ucisk klatki piersiowej. Około godziny 4.00 o dolegliwościach poinformował spedytora M. M.. Ten niezwłocznie odwiózł J. Z. do szpitala, gdzie po przeprowadzonych badaniach stwierdzono ostry zawał serca niepełnościenny bez załamka Q. Jego niezdolność do pracy trwała do dnia 26 czerwca 2018r.

Dowód: protokół nr (...) k. 3-4 plik I akt organu, zapis wyjaśnień poszkodowanego k. 5 plik I akt organu, protokół przesłuchania świadka k. 6 plik I akt organu, przesłuchanie J. Z. w charakterze strony k. 17-18

Nie było innej możliwości podniesienia i opuszczenia podpór naczepy jak tylko przy użyciu siły fizycznej, jako że nie była ona wyposażona w system hydrauliczny ani elektroniczny. Nie było też osoby, która w dniu 2 maja 2018 r. mogłaby pomóc J. Z. w tych czynnościach. Była to czynność należąca do obowiązków służbowych J. Z. jako kierowcy, przy czym podnoszone i opuszczane podpory należały do znacznie cięższych niż zwykle.

Dowód: przesłuchanie J. Z. w charakterze strony k. 17-18

Pracodawca uznał zdarzenie z dnia 2 maja 2018r. za wypadek przy pracy ze wskazaniem jako przyczyny: „zaskoczenia niespodziewanym zdarzeniem wskutek dużego wysiłku fizycznego, który doprowadził do zawału”.

Dowód: protokół nr (...) k. 3-4 plik I akt organu

U J. Z. w dniu 2 maja 2018 r. występowały następujące schorzenia: nieregularnie leczone nadciśnienie tętnicze, zespół zaburzeń metabolicznych – dyslipidemia, nieprawidłowa glikemia na czczo, podwyższony poziom kwasu moczowego oraz otyłość. Nadto palił znaczną ilość papierosów (1-2 paczki dziennie).

Dowód: dokumentacja medyczna k. 24-30,32-38, k.54-58 oraz k. 3-11 plik dokumentacji orzeczniczo-lekarskiej organu, skierowanie na badania lekarskie k. 53, orzeczenie lekarskie k. 72-73, przesłuchanie J. Z. w charakterze strony k. 17-18

Stan kardiologiczny J. Z., w czasie przeprowadzonych badań profilaktycznych w dniu 1 czerwca 2015 r. i w dniu 11 maja 2016 r. nie stanowił przeciwwskazania do świadczenia pracy w charakterze kierowcy.

Dowód: dokumentacja medyczna k. 24-30,32-38, k.54-58 skierowanie na badania lekarskie k. 53, orzeczenie lekarskie k. 72-73, opinia biegłego sądowego G. K. k. 49,62, k. 78-79

Zawał serca, do którego doszło u J. Z. w dniu 2 maja 2018 r. był skutkiem nałożenia się na schorzenie samoistne (miażdżycowe zwężenie w II segmencie LAD tj. tętnicy zstępującej przedniej) czynnika zewnętrznego w postaci dużego wysiłku fizycznego wydatkowanego na podniesienie, a następnie opuszczenie naczepy przy pomocy korby. Udział schorzenia samoistnego wyniósł 90%, a czynnika zewnętrznego 10%, jako że J. Z. cierpiał na kilka schorzeń internistycznych, które predysponowały go do wystąpienia choroby niedokrwiennej serca i zawału serca. Dodatkowo regularnie palił znaczne ilości papierosów. Ale dopiero zadziałanie czynnika zewnętrznego w postaci dużego wysiłku fizycznego doprowadziło do powstania zawału serca w dniu 2 maja 2018 r.

Na skutek wypadku przy pracy w dniu 2 maja 2018 r. J. Z. doznał stałego uszczerbku na zdrowiu w następstwie przebytego zawału serca w wysokości 10%. Przebyty zawał nie doprowadził do niewydolności serca.

Dowód: dokumentacja medyczna k. 24-30,32-38, k.54-58 skierowanie na badania lekarskie k. 53, orzeczenie lekarskie k. 72-73, opinia biegłego sądowego G. K. k. 49,62, k. 78-79

Sąd zważył, co następuje:

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie zebranych w sprawie dokumentów, w szczególności złożonych przez organ rentowy oraz dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach sprawy. Prawdziwości i rzetelności sporządzenia tych dokumentów strony nie kwestionowały, również Sąd nie znalazł podstaw, aby odmówić im tych przymiotów. Stąd też, stały się one miarodajne dla poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie. W poczet materiału dowodowego włączono również dowód z przesłuchania ubezpieczonego uznając treść tychże zeznań za w pełni wiarygodne i korespondujące w powyższymi dowodami z dokumentów.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz.U.2019.1205), zwanej dalej „ustawą wypadkową”, jednorazowe odszkodowanie przysługuje ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Definicja stałego i długotrwałego uszczerbku na zdrowiu zawarta została w art. 11 ust. 2 i 3 ustawy. W myśl wymienionych przepisów stały uszczerbek na zdrowiu stanowi takie naruszenie sprawności organizmu, które powoduje upośledzenie jego czynności nie rokujące poprawy, natomiast uszczerbek długotrwały naruszenie sprawności organizmu powodujące upośledzenie jego czynności na okres przekraczający sześć miesięcy, mogące jednak ulec poprawie. Za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych, podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia, a także w czasie pozostawiania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy. (art. 3 ust. 1 ustawy).

Odmawiając ubezpieczonemu prawa do odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy organ wskazywał, iż zdarzenie z dnia 2 maja 2018 r. nie jest wypadkiem przy pracy. Stanowisko to nie było zgodne z zajęтым przez pracodawcę w protokole powypadkowym. Organ powołał się na przepis art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy wypadkowej, zgodnie z którym Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmawia przyznania świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, gdy protokół powypadkowy lub karta wypadku zawierają stwierdzenia bezpodstawne. Organ kwestionował tym samym charakter

przyczyny, wskazując iż tkwiła ona wyłącznie w organizmie ubezpieczonego. Konieczne stało się więc ustalenie czy zawał serca powstał na tle schorzenia samoistnego czy też został spowodowany przyczyną zewnętrzną - pracą wykonywaną w dniu 2 maja 2018 r.

Ustawa wypadkowa, podobnie jak poprzednio obowiązująca ustawa z dnia 17 października 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U 83.30.144 z późn. zm.), nie zawiera definicji przyczyny zewnętrznej wypadku. Definicja ta wypracowana została przez wieloletnie orzecznictwo. I tak przyczyną zewnętrzną wypadku może być każdy czynnik pochodzący spoza organizmu poszkodowanego zdolny w istniejących warunkach wywołać szkodliwe skutki, w tym także pogorszyć stan zdrowia pracownika dotkniętego już schorzeniem samoistnym (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 sierpnia 1999r. II UKN 87/99 OSNAP 2000/20/760). Związku przyczynowego szkody na osobie z przyczyną zewnętrzną nie przerywa zatem wystąpienie innych przyczyn ubocznych o charakterze wewnętrznym (np. samoistnego schorzenia), w takim wypadku wystarczy, aby zostało wykazane, iż bez czynnika zewnętrznego nie doszłoby do szkodliwego skutku albo prawdopodobieństwo jego wystąpienia byłoby niewielkie. Pogląd taki zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 października 1997r. II UKN 304/97 OSNP 1998/15/464.

Począwszy od uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 1963 r. III PO 15/62, OSNCP 1963/10/215 w orzecznictwie tego Sądu, a w konsekwencji i sądów powszechnych jest przyjmowane, iż gwałtowne pogorszenie stanu zdrowia pracownika zaistniałe podczas pracy, a uwarunkowane jego schorzeniem samoistnym, najczęściej zawał serca czy udar mózgu, może stanowić wypadek przy pracy, gdy wywołane zostanie nadmiernym w danych okolicznościach stresem czy wysiłkiem (podkreślenie na potrzeby uzasadnienia). Dają się zauważyć przy tym dwa nurty orzecznicze. Pierwszy dopuszcza możliwość uznania za przyczynę zewnętrzną nawet zwykłych, codziennych czynności pracowniczych wykonywanych w normalnych warunkach pracy jednak przez pracownika o zmniejszonej wskutek choroby samoistnej sprawności (przykładowo z nowszego orzecznictwa wyroki z dnia 24 listopada 2010 r. I UK 181/10, z dnia 5 lutego 1997 r. II UKN 85/96 OSNP 1997/19/386 oraz z dnia 12 listopada 2008 r. I UK 96/08). Według orzeczeń należących do drugiego nurtu wykonywanie zwykłych czynności - normalnego (typowego) wysiłku fizycznego czy stresu nie może być uznane za przyczynę zewnętrzną podobnych zdarzeń. Musi wystąpić szczególna okoliczność jak nadmierny wysiłek fizyczny, dźwiganie ciężkiego przedmiotu w niedogodnej pozycji, przeżycie emocji o znacznym nasileniu powstałe wskutek okoliczności nietypowych dla normalnych stosunków pracowniczych, nieuwzględnienie przez pracodawcę przeciwwskazań do wykonywania określonej pracy (przykładowo wyroki Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 1997 r. II UKN 66/97 OSNP 1998/2/53, z dnia 2 października 1997 r. II UKNB 281/97 OSNP 1998/15/456 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2009 r. I PK 79/09 LEX nr 553670, w którym obszernie przedstawiono oba nurty orzecznictwa).

Sąd Rejonowy przychylił się do poglądu wyrażonego w orzeczeniach drugiego nurtu prezentującego węższe rozumienie przyczyny zewnętrznej przy jej zetknięciu ze schorzeniem samoistnym. Obszerniejsze rozważania w tym zakresie wydają się jednak na gruncie dokonanych ustaleń faktycznych zbyteczne. W sprawie niniejszej bowiem ręczne, samodzielne, dwukrotne i podjęte w krótkim odstępie czasu podnoszenie i opuszczanie podpór naczepy poprzez kręcenie korbą porównywalne do podnoszenia ciężaru o wadze około 50 kg w wymuszonej pozycji stanowiło nadzwyczajny wysiłek fizyczny ubezpieczonego, który może być traktowany (przy założeniu jego wpływu na wystąpienie zawału serca) jak przyczyna zewnętrzna także przy węższym jej rozumieniu.

Dla oceny, czy określona czynność zawodowa może być rozważana jako przyczyna zewnętrzna, niezbędne jest dokonanie ustaleń co do rodzaju pracy ubezpieczonego, jego zwykłych zadań i działań zawodowych poprzedzających wypadek. Okoliczności zdarzenia z dnia 2 maja 2018 r. zostały ustalone na podstawie spójnych i konsekwentnych zeznań ubezpieczonego, a zapisy w dokumentach zaś pozostają w zbieżności z tymi zeznaniami. Organ rentowy nie podważał zresztą wiarygodności żadnego z wymienionych dowodów. Ani w zaskarżonej decyzji ani w toku postępowania nie podnosił też, by przebieg pracy ubezpieczonego w spornym dniu odbiegał od opisanego w dokumentacji powypadkowej tożsamego z przedstawianym przez przesłuchiwanego w zeznaniach. Opisane zdarzenie posiada zarówno cechy nagłości jak i niewątpliwie wiąże się z pracą.

Na tle dokonanych we wskazanym zakresie ustaleń faktycznych uznać należało, iż bezpośrednio przed pojawieniem się dolegliwości bólowych ubezpieczony podjął znaczny wysiłek fizyczny. Charakter wykonywanej czynności (podnoszenie i opuszczenie podpór naczepy poprzez kręcenie korbą) był typowy dla jego zwykłych obowiązków, jednakże ciężar był odpowiednio większy niż zazwyczaj, a ubezpieczony wykonywał pracę bez pomocy i w krótkim odstępie czasu. Tym samym wykonywaną w chwili pojawienia się dolegliwości czynność można było uznać za przyczynę zewnętrzną, oczywiście w razie ustalenia jej wpływu na wystąpienie dolegliwości.

Jak wynika z wydanej na zlecenie sądu opinii biegłego sądowego z zakresu kardiologii i schorzeń wewnętrznych G. K. u ubezpieczonego istniały przed zdarzeniem następujące schorzenia internistyczne: nieregularnie leczone nadciśnienie tętnicze, zespół zaburzeń metabolicznych – dyslipidemia, nieprawidłowa glikemia na czczo, podwyższony poziom kwasu moczowego oraz otyłość. Zdaniem biegłego podnoszenie ciężaru w dniu 2 maja 2018r. doprowadziło do pogorszenia istniejących schorzeń, a w konsekwencji spowodowało zawał serca. Uszczerbek na zdrowiu biegły określił na 10 % na podstawie pozycji 63a tabeli stanowiącej załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (t.j. Dz.U.2020.233) dotyczącego uszkodzenia serca lub osierdzia z wydolnym układem krążenia przy stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu wynoszącym 10%. Nadto biegły jednoznacznie wskazał, iż jest mało prawdopodobne, iż bez obciążenia dużym wysiłkiem fizycznym wystąpił u ubezpieczonego zawał serca, co uzasadnił brakiem występowania u J. Z. bólów dławicowych i uwidocznionym w koronarografii zwężeniem tylko jednej tętnicy (LAD) wymagającej interwencji naczyniowej. Zaznaczył, iż dopiero zadziałanie czynnika zewnętrznego w postaci dużego wysiłku fizycznego doprowadziło do powstania zawału serca w dniu 2 maja 2018r.

Opinia biegłego jest jasna, pełna i spójna, zawiera w sposób logiczny i przekonujący umotywowane wnioski, wreszcie wydana została przez wysokiej klasy fachowca o wieloletnim doświadczeniu zawodowym, także klinicznym, oraz wieloletnim doświadczeniu orzeczniczym, po badaniu odwołującego się oraz analizie jego dokumentacji medycznej. Logika wywodów biegłego i korespondowanie opinii z dokumentacją medyczną ubezpieczonego musiały skutkować uznaniem opinii za rzetelną i wiarygodną, a w konsekwencji podzieleniem zawartych w niej wniosków wobec braku podstaw do ich kwestionowania, tym bardziej, że zarzutów do opinii nie zgłosiły w zasadzie również strony procesu. Organ rentowy nie wnosząc uwag co do treści opinii, zastrzegł jedynie, iż nie może się odnieść do ustalonego uszczerbku, gdyż ubezpieczony nie był badany przez lekarza orzecznika.

Mając na uwadze wszystko powyższe, Sąd opierając się na opinii biegłego, uznał zdarzenie z dnia 2 maja 2018 r. za wypadek przy pracy z uwagi na współwystąpienie przyczyny zewnętrznej tego zdarzenia i przyznał odszkodowanie za 10% stałego uszczerbku na zdrowiu. W konsekwencji, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 zmienił zaskarżona decyzję w sposób wskazany w wyroku.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować,
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu,
3. Przedłożyć z pismami lub za 21 dni wraz z zpo.

8 lutego 2021 r.